

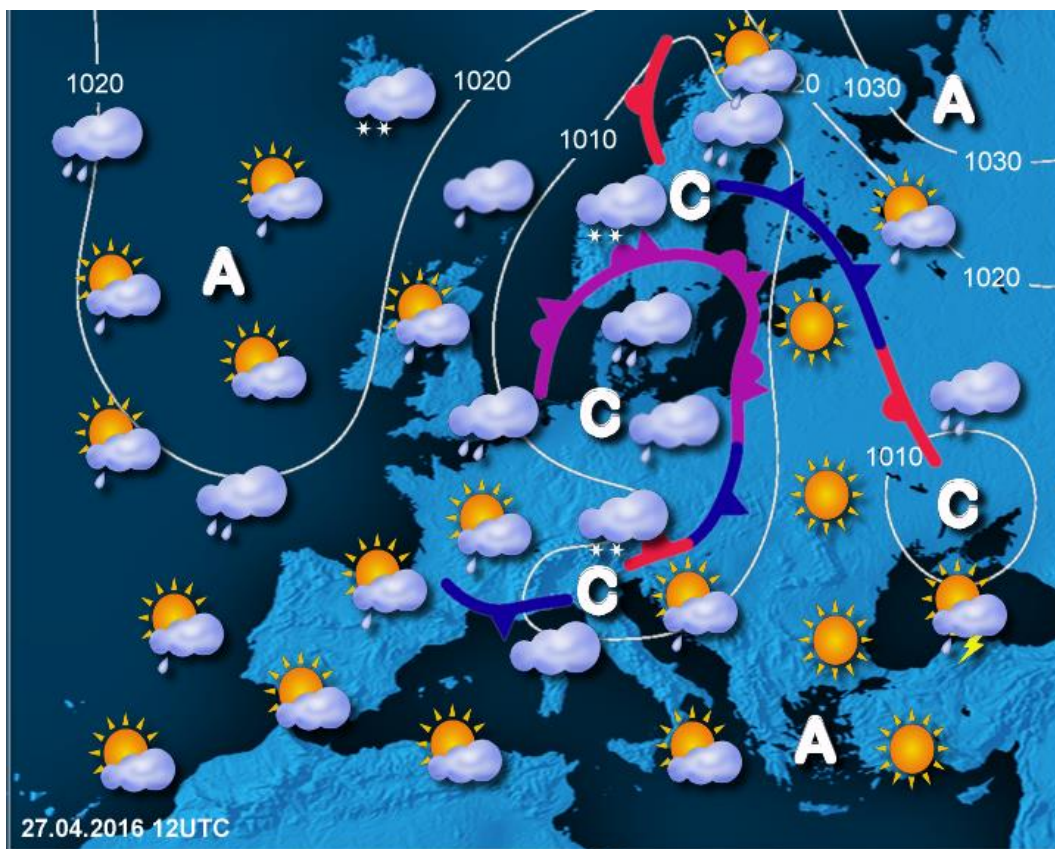
Mraz in sneg od 25. do 28. aprila 2016

Vmesno poročilo

Splošna vremenska slika

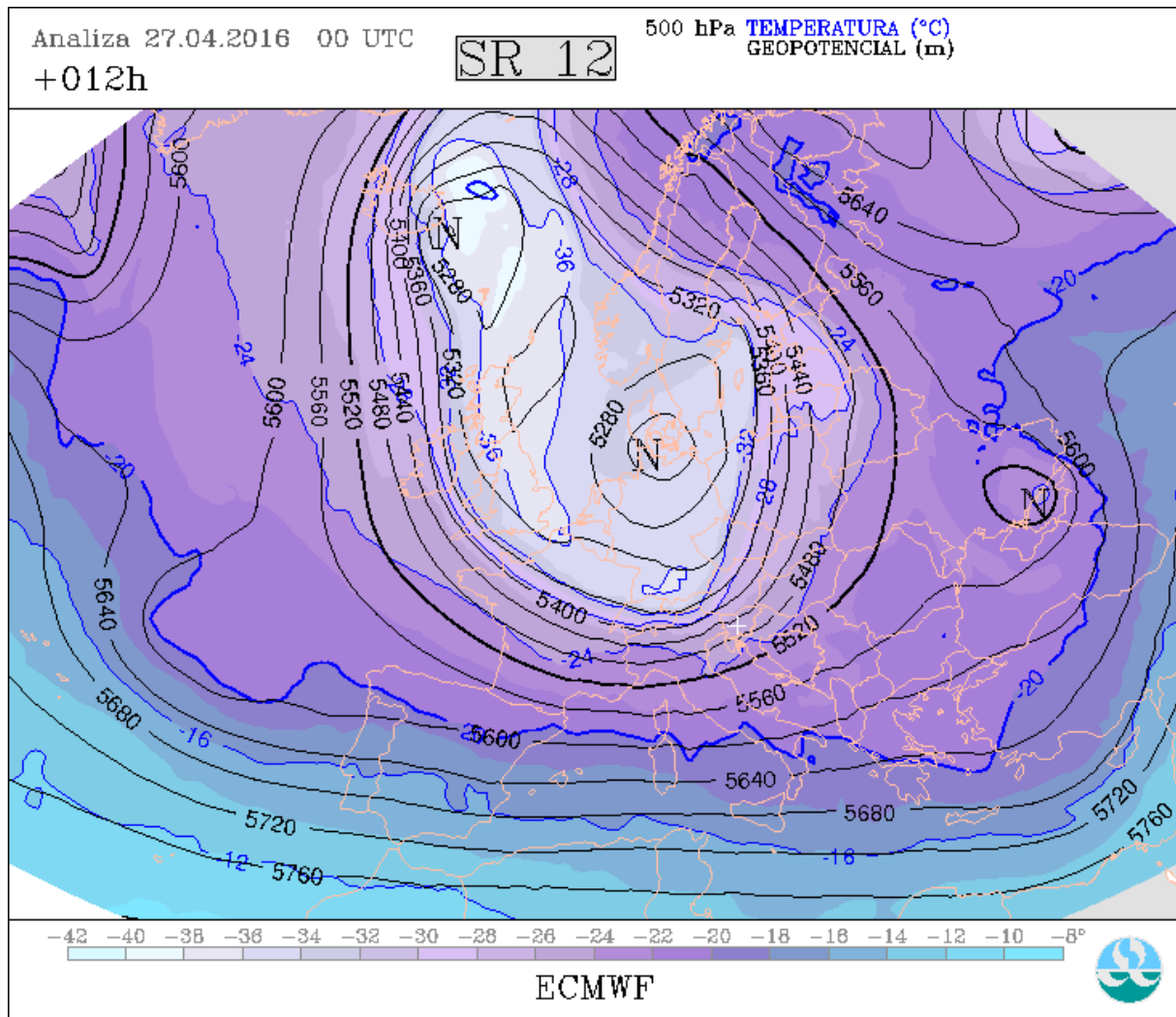
Po nenavadno toplem vremenu v večjem delu aprila je proti koncu meseca večji del Evrope preplaval hladen polarni zrak. Nekaterim območjem je obsežen prodor hladnega zraka prinesel poznopomladansko zmrzal in sneženje po nižinah.

Območje Alp je hladen polarni zrak preplaval v nedeljo, 24. aprila. S tem se je pri nas končalo izrazito pretoplo obdobje, ki je trajalo vse od začetka meseca. V ponedeljek, 25. aprila, se je ozračje še močno osušilo, kar je omogočilo močno ohlajanje zraka pri tleh v noči na 26. april. V sredo, 27. aprila, je Alpe dosegla nova izrazita hladna fronta, v višinah pa se je dolina s hladnim zrakom iznad zahodne približala srednji Evropi in Alpam (sliki 1 in 2).

Slika 1. Vremenska slika nad Evropo 27. aprila zgodaj popoldne

Na območju vzhodnih Alp se je vzpostavila izrazita frontalna cona, kjer se je relativno toplejši zrak z močnim jugozahodnim vetrom narival na plitko mrzlo zračno maso, ki je od severa ob vzhodnem robu Alp prodirala proti jugu. Tako so bile padavine najmočnejše (in meja sneženja najnižja) na jugu Avstrije in v severni polovici Slovenije. Slednjo je sneženje zajelo že v dopoldanskih urah, medtem ko so bile temperature v osrednji in južni Sloveniji sredi dneva še nad 15 stopinj C. Popoldne se je od severa hitro hladilo in sneženje se je zavleklo še v noč na četrtek, 28. april.

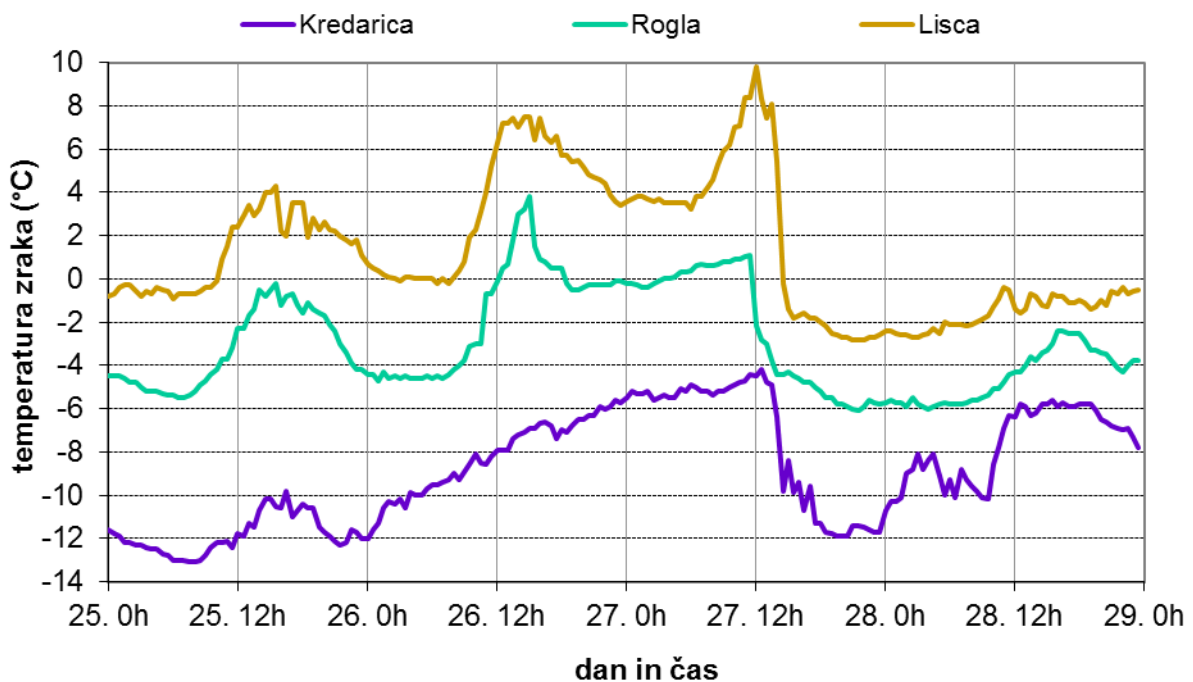
Slika 2. Polje temperature zraka (barvna lestvica) in višine geopotencialne ploskve pri tlaku 500 hPa nad Evropo 27. aprila ob 14. uri. Slovenija je bila na sprednji strani obsežne višinske doline s polarno zračno maso, v višinah so pihali močni jugozahodni do zahodni vetrovi.

Razvoj vremena nad Slovenijo

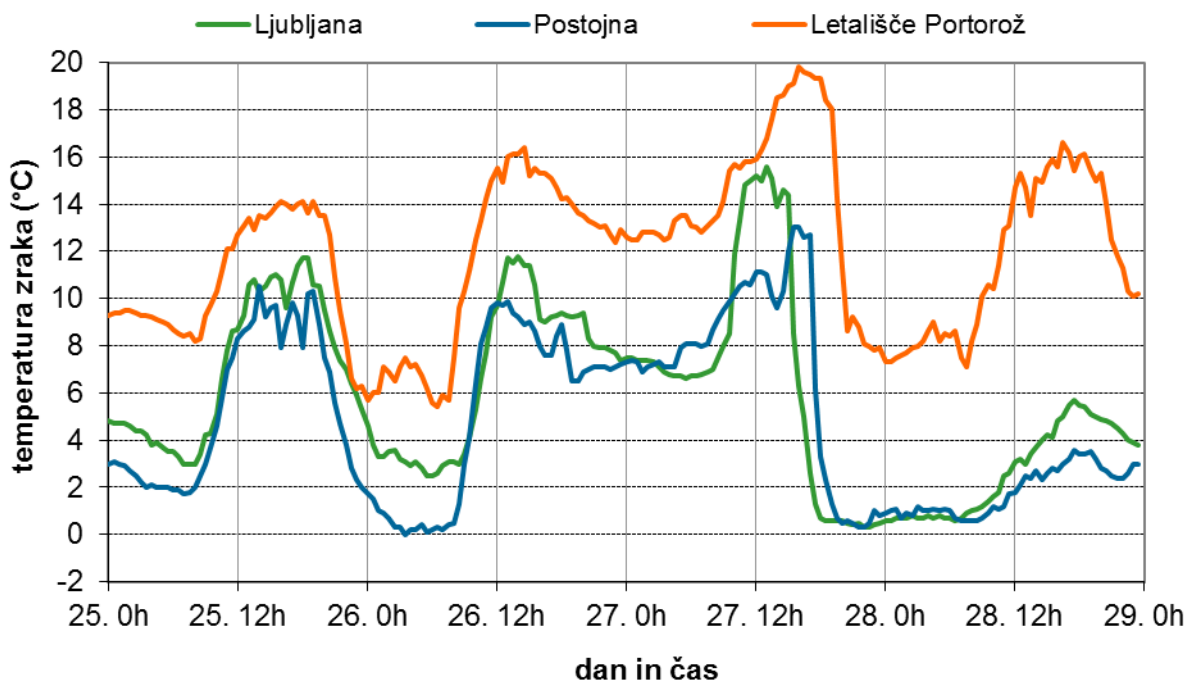
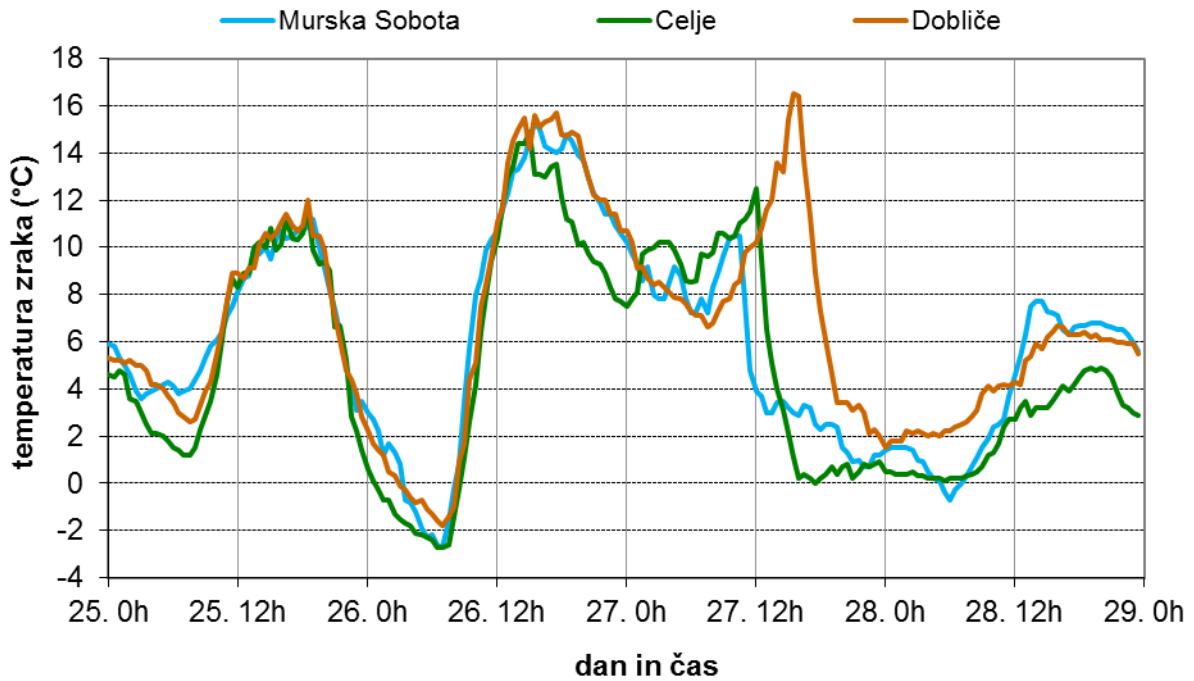
V ponedeljek, 25. aprila, je bilo deloma sončno, čez dan so nastajale plohe. Bilo je sveže, saj se je po nižinah v notranjosti ogrelo le do okoli 11 °C, v visokogorju pa je bila temperatura globoko pod ničlo (sliki 3 in 4). Ponoči se je na zahodu in v osrednjem delu države pooblačilo, kar je ustavilo sicer izrazito nočno ohlajanje zraka in tal. Nasprotno je bilo po jasni noči torkovo jutro 26. aprila po nižinah vzhodne Slovenije zelo hladno, čez dan pa se je ob sončnem vremenu močno ogrelo. Proti zahodu je bilo sončnega vremena malo, marsikje je

občasno deževalo, zato je ostalo podobno sveže kakor prejšnji dan (sliki 4 in 5). Noč na 27. april je bila sorazmerno mila, večinoma oblačna in ponekod vetrovna. V severozahodni Sloveniji je pogosto deževalo, ob prihodu hladne fronte 27. aprila dopoldne pa se je območje padavin širilo od severa proti jugu (slike 6–9). Zlasti na jugu in deloma v osrednji Sloveniji se je do zgodnjega popoldneva precej ogrelo, ob severni meji pa istočasno močno ohladilo (slika 3). Na sami fronti so nastajale nevihte z nalivi, s sodro in točo, ohladitev pa je v večjem delu države potisnila mejo sneženja do nižin (slike 10–13). Ponoči se je vremensko dogajanje počasi umirilo, padavine so večinoma ponehale (sliki 14 in 15). V četrtek, 28. aprila, je v notranjosti ostalo večinoma oblačno, ponekod je občasno še rahlo snežilo ali rahlo deževalo. Tudi čez dan je bilo nenavadno sveže za konec aprila (slika 4). V Celju in Novem mestu se je ogrelo le do 5 °C. Več sončnega vremena in topleje je bilo le na Primorskem.

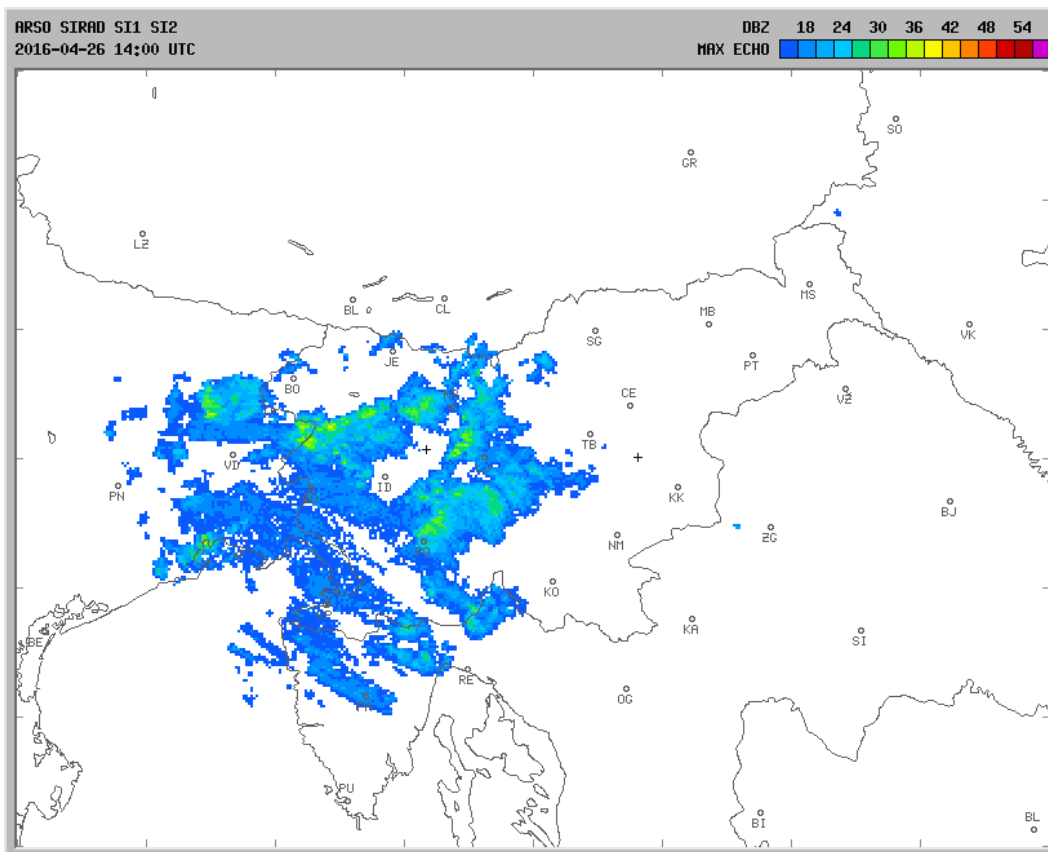
Temperaturna meja na hladni fronti, ki nas je prešla 27. aprila čez dan, je bila izjemno izrazita. Temperaturni padec je na nekaterih območjih znašal okoli 15 °C. Sredi popoldneva, ko je v osrednji in severni Sloveniji že snežilo, je bilo ob morju še 19 °C ali 20 °C! Tako velika razlika med Obalo in osrednjo Slovenijo je v spomladanskem času izjemno redka in se pojavi največ enkrat na nekaj desetletij.

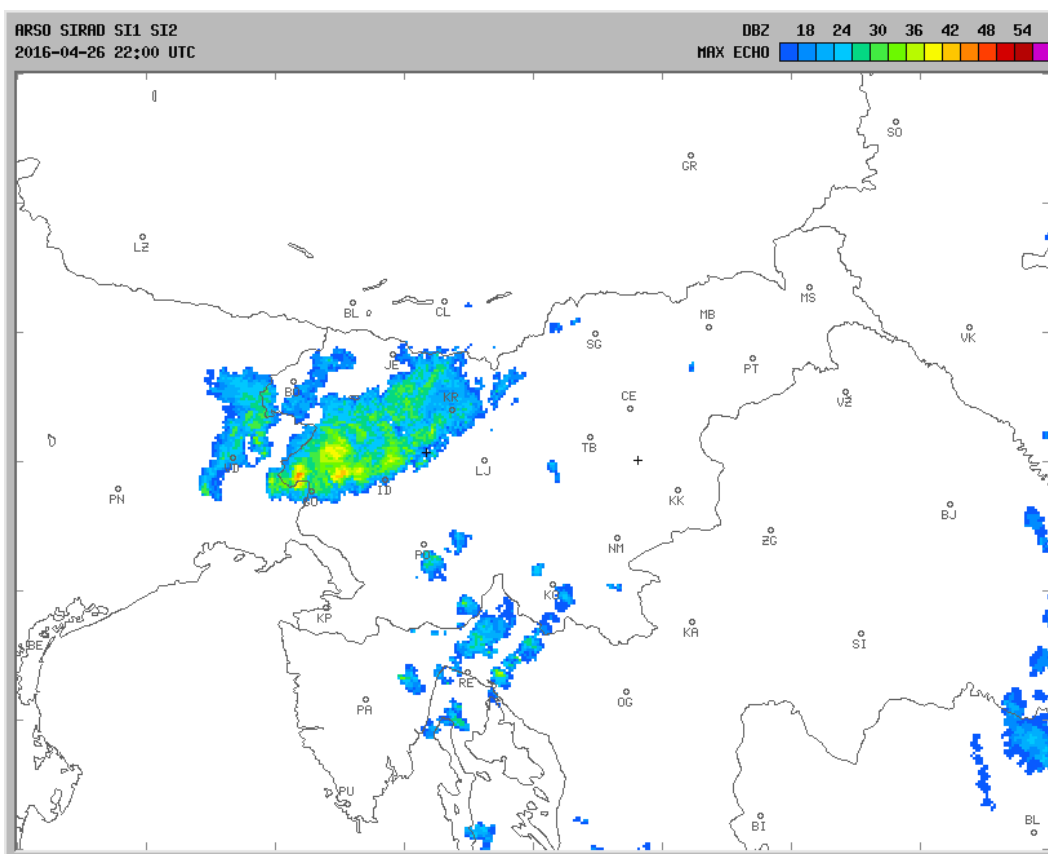
Slika 3. Časovni potek temperature zraka od 25. do 28. aprila 2016 na izbranih višinskih meteoroloških postajah.

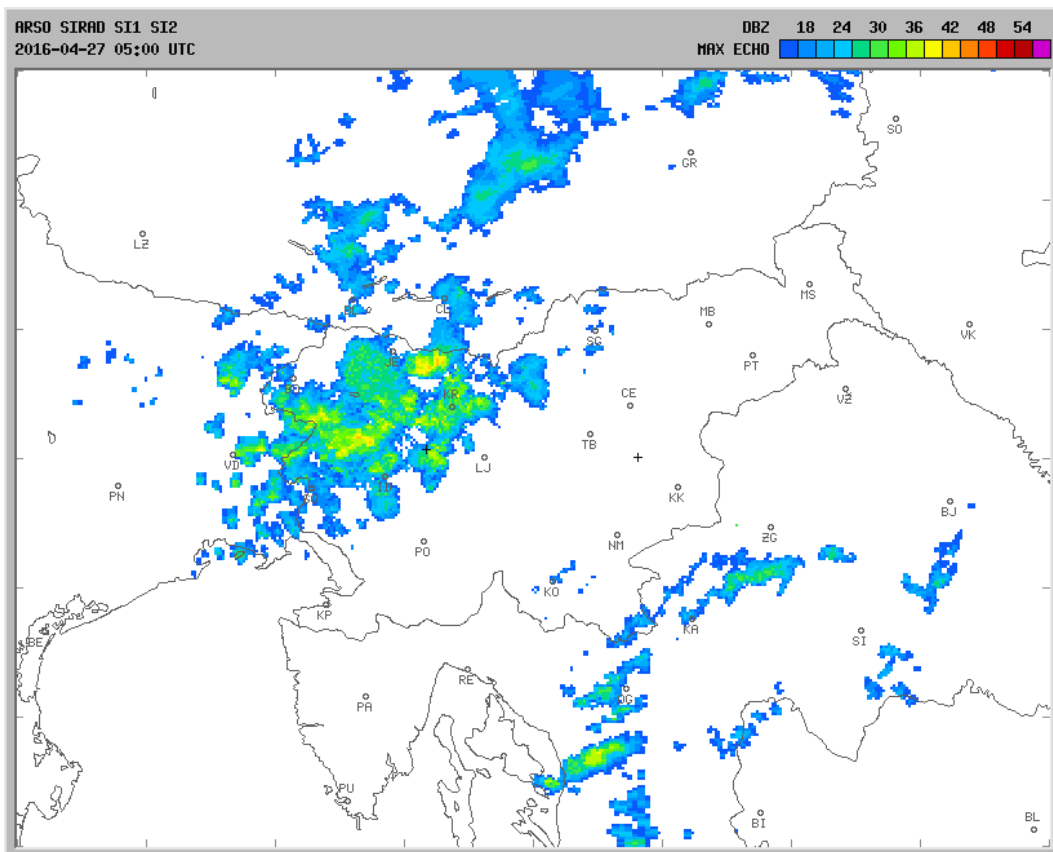
Slika 4. Časovni potek temperature zraka od 25. do 28. aprila 2016 na izbranih nižinskih meteoroloških postajah.

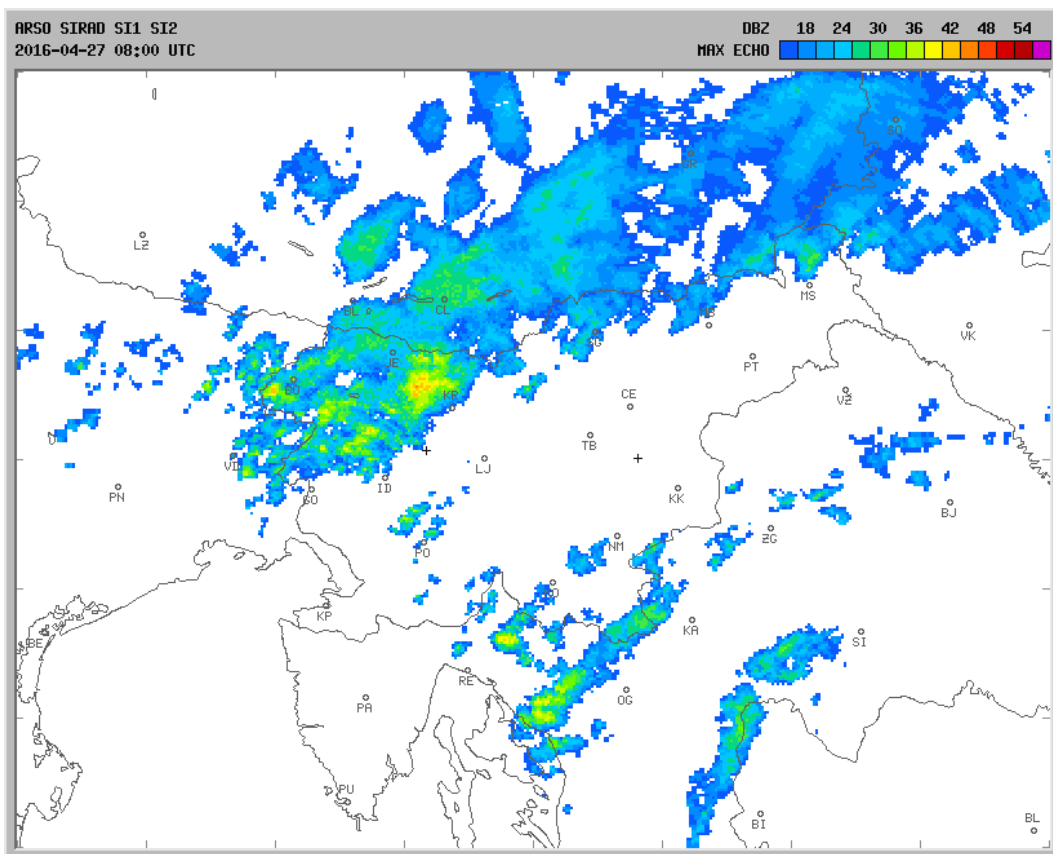
Slika 5. Največja radarska odbojnost padavin 26. aprila ob 16. uri

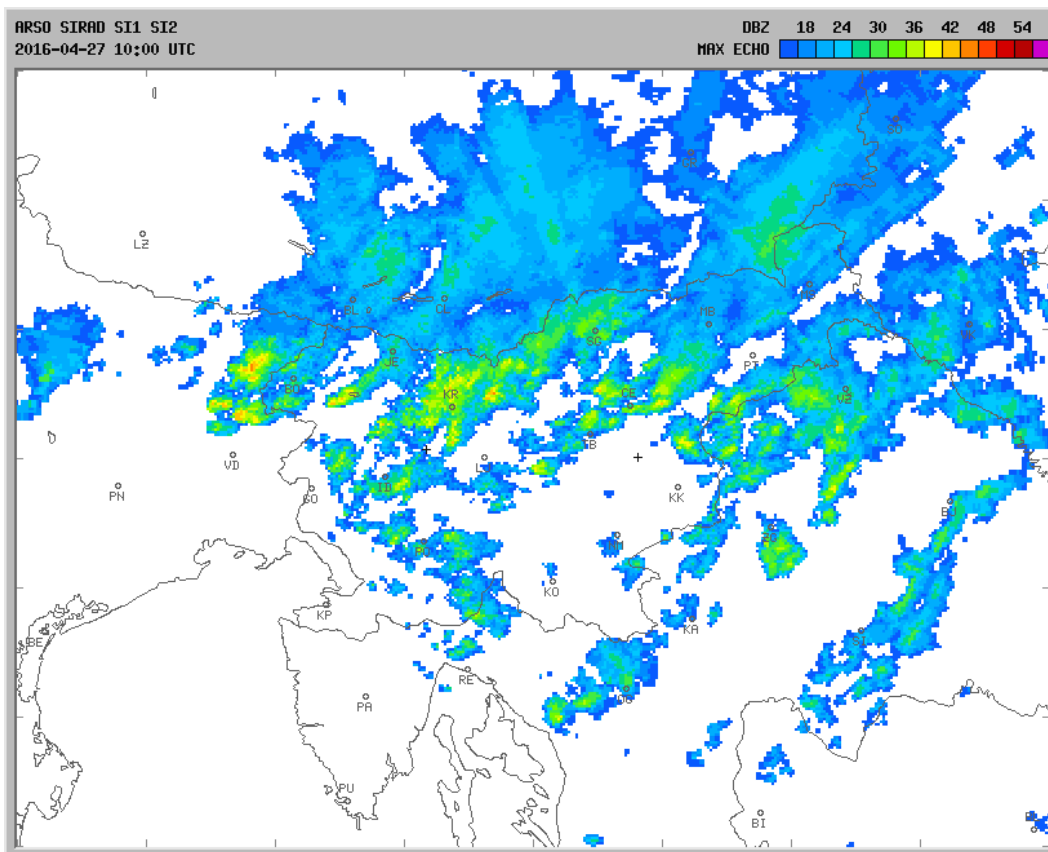
Slika 6. Največja radarska odbojnost padavin 26. aprila ob 24. uri

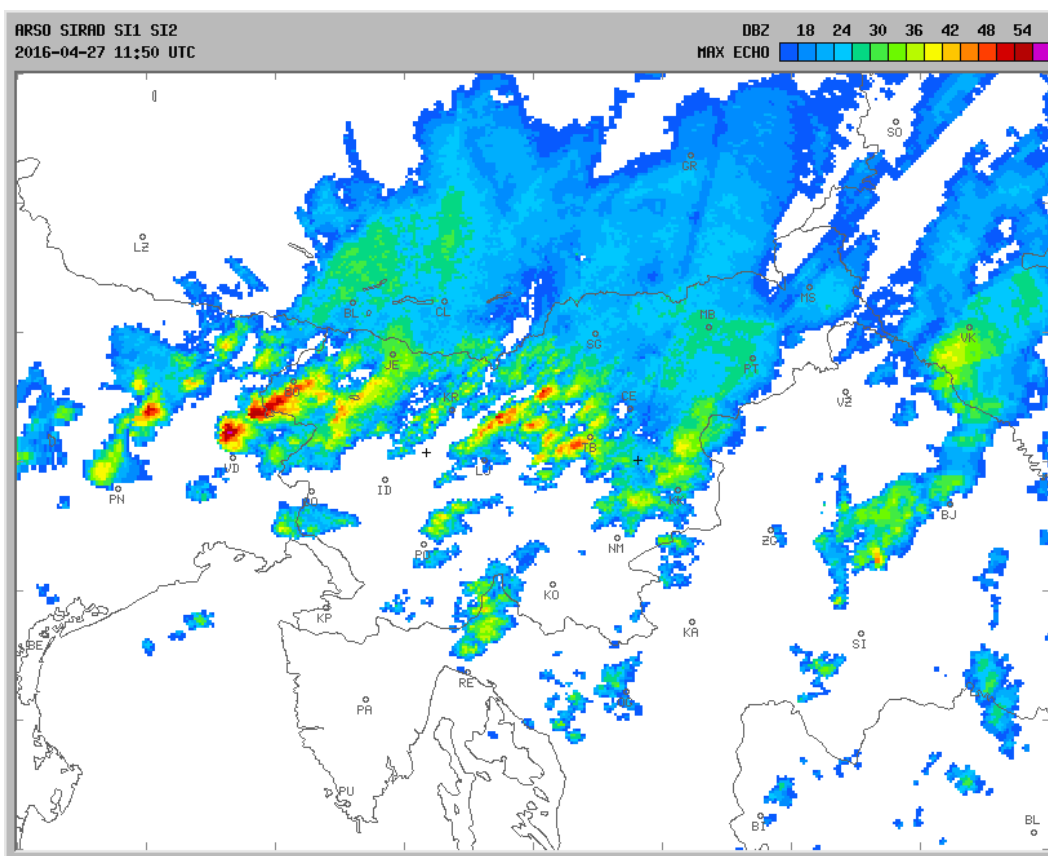
Slika 7. Največja radarska odbojnost padavin 27. aprila ob 7. uri

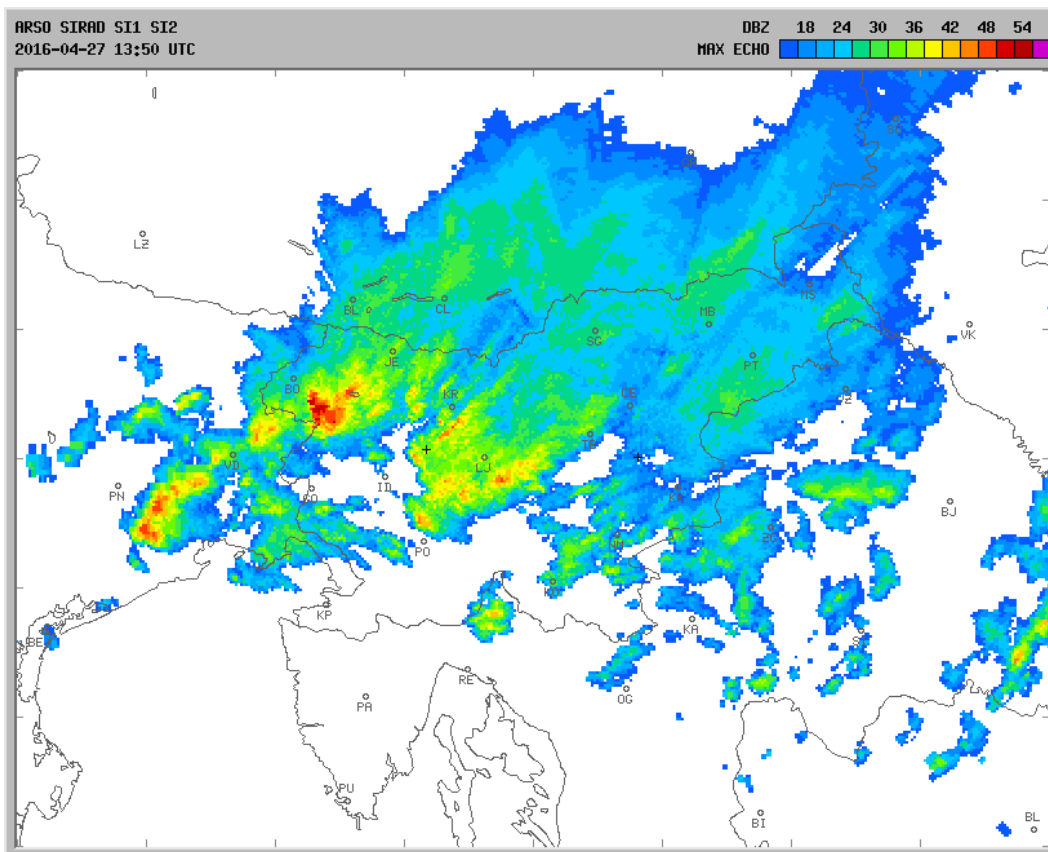
Slika 8. Največja radarska odbojnost padavin 27. aprila ob 10. uri

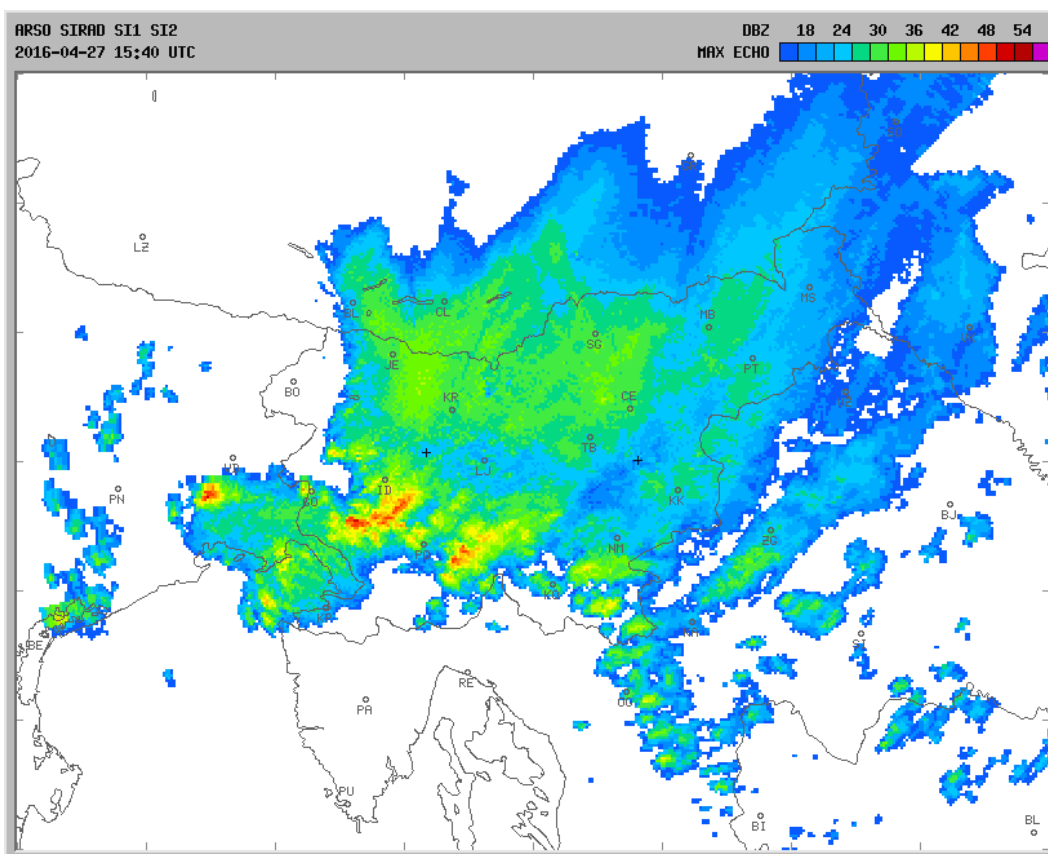
Slika 9. Najveća radarska odbojnost padavin 27. aprila ob 12. uri

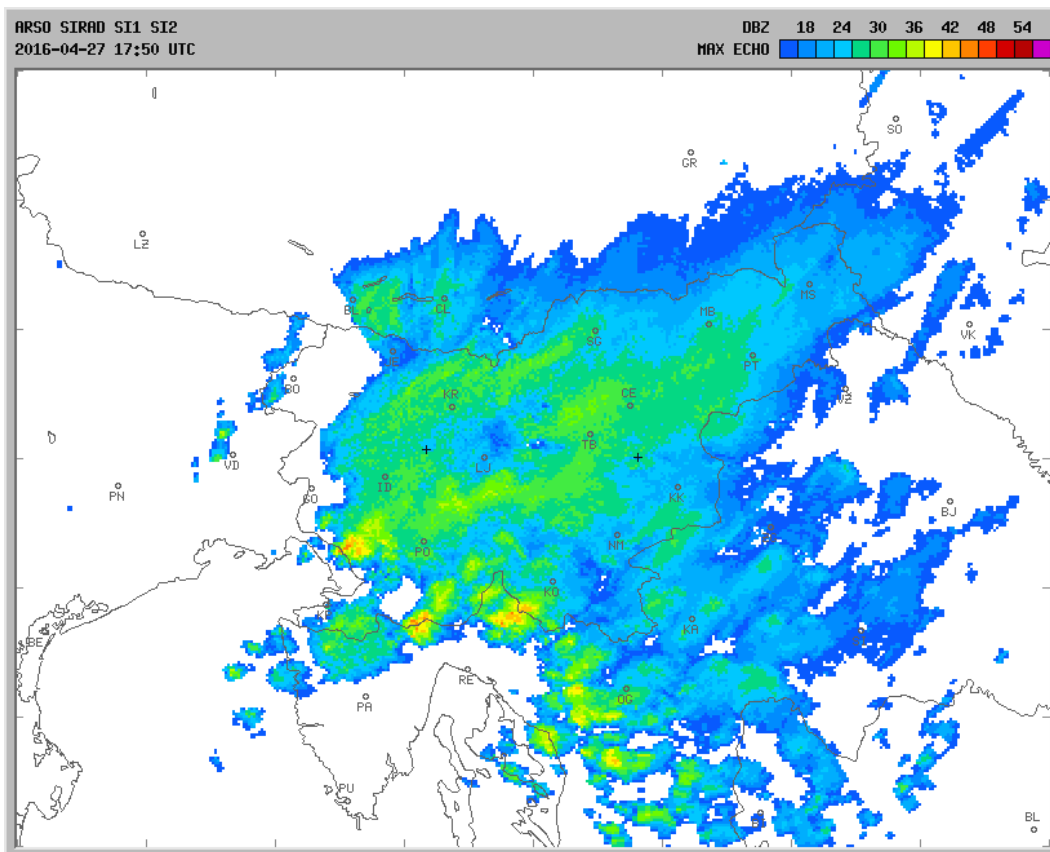
Slika 10. Najveća radarska odbojnost padavin 27. aprila ob 13.50

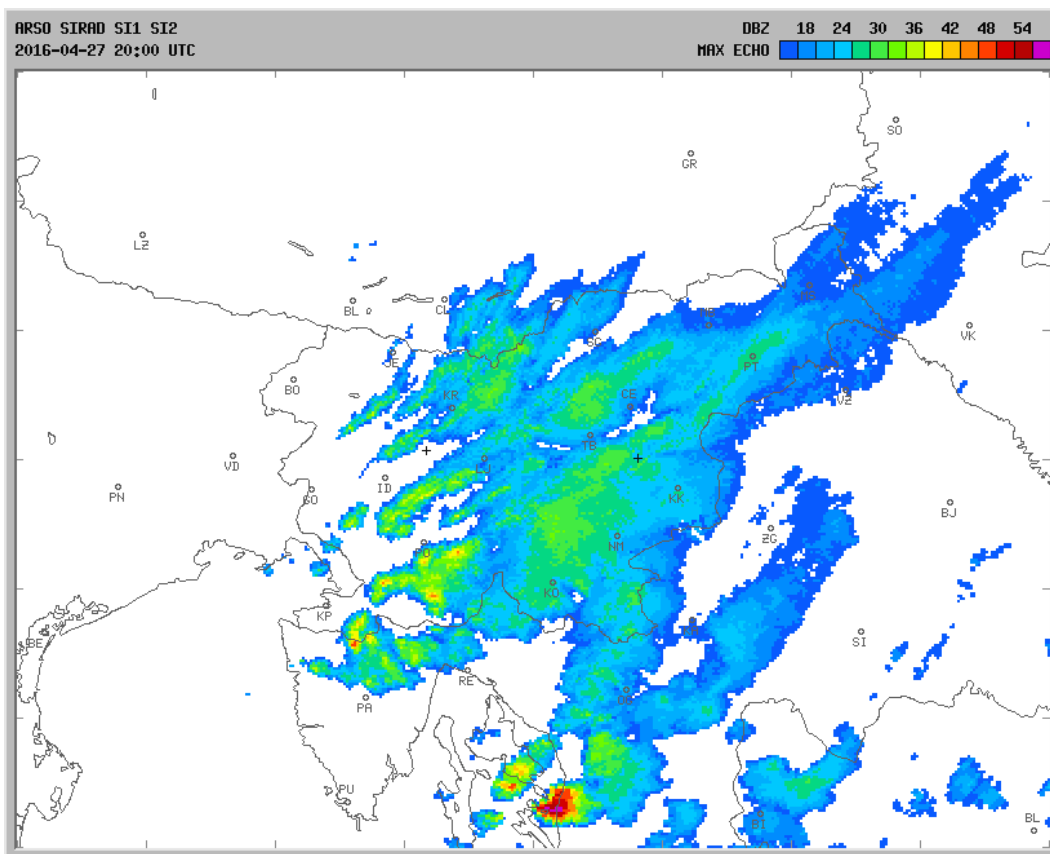
Slika 11. Največja radarska odbojnost padavin 27. aprila ob 15.50

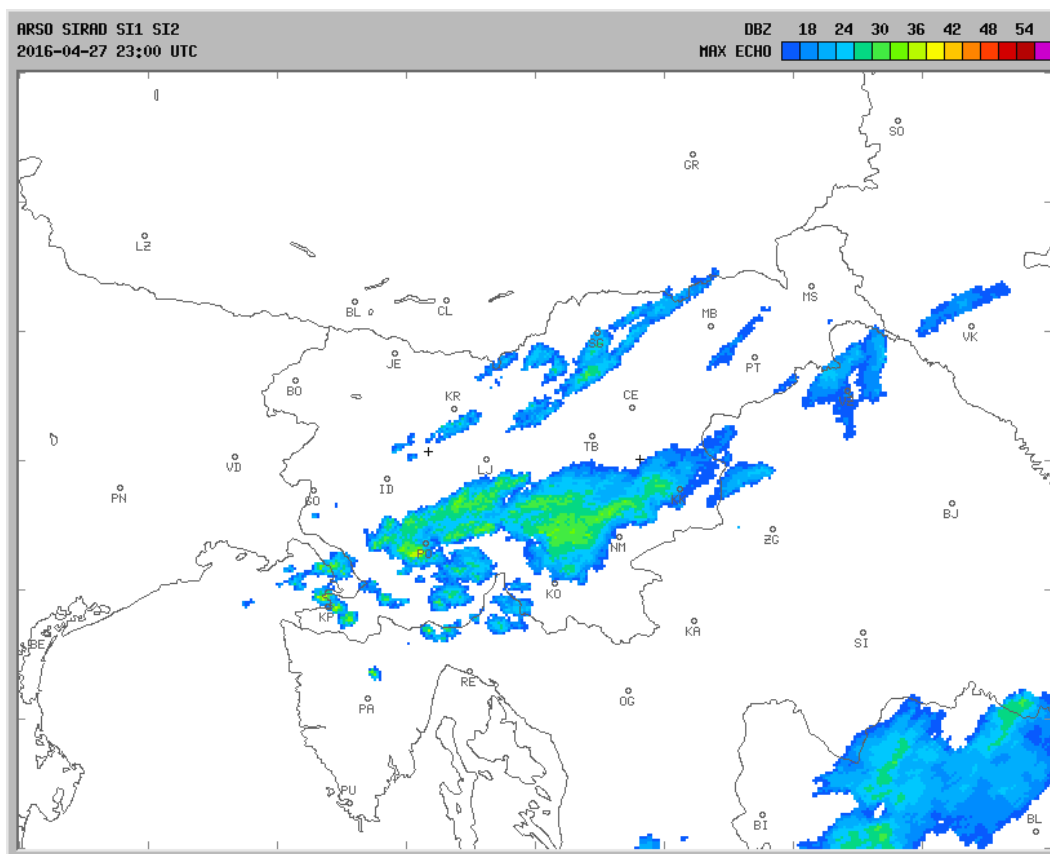
Slika 12. Največja radarska odbojnost padavin 27. aprila ob 17.40

Slika 13. Največja radarska odbojnost padavin 27. aprila ob 19.50

Slika 14. Največja radarska odbojnost padavin 27. aprila ob 22. uri

Slika 15. Največja radarska odbojnost padavin 28. aprila ob 1. uri

Nizka temperatura zraka

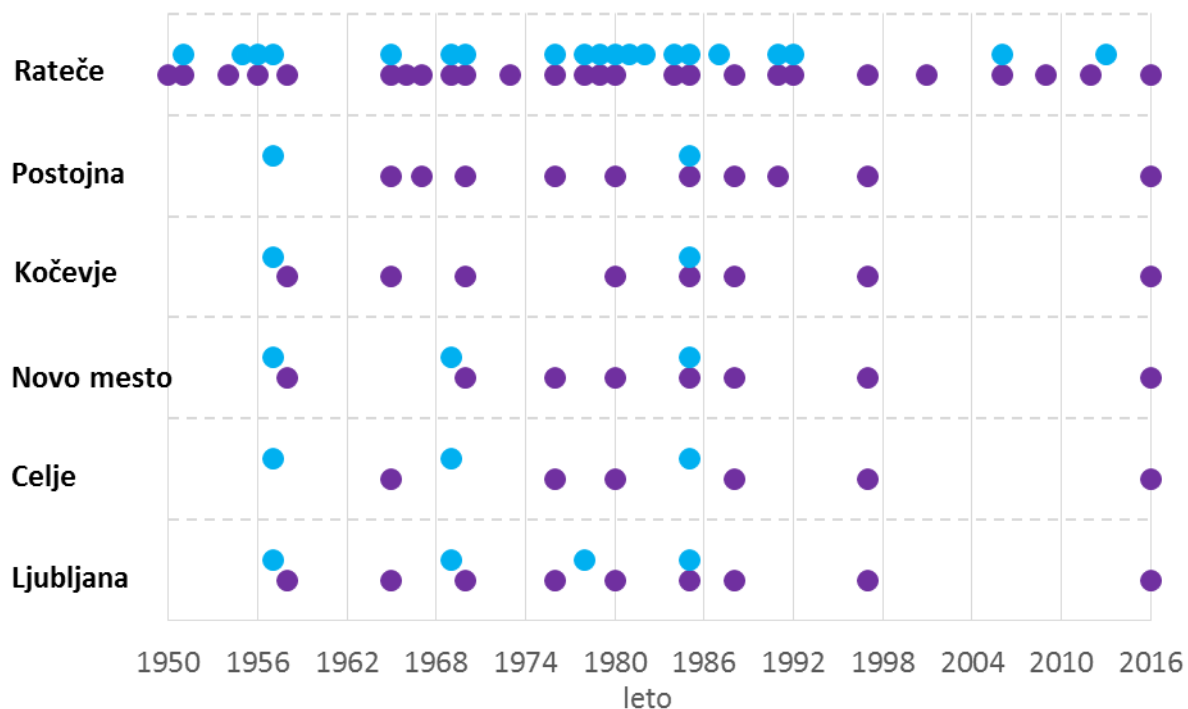
V suhi zračni masi 25. aprila se je zvečer hitro ohlajalo, a se je zlasti v zahodni polovici Slovenije sredi noči pooblačilo, kar je zaustavilo nadaljnje ohlajanje. Tako je bilo 26. aprila zjutraj po nižinah najhladneje na vzhodu, marsikje okoli -2 °C ali -3 °C (preglednica 1). Tako nizka temperatura je v tem delu leta zelo redka in se pojavi največ enkrat na desetletje. Drugače je bilo v značilnih hladnih legah zahodnega dela Slovenije (npr. Rateče, Babno Polje, Postojna), kjer smo v preteklosti konec aprila ali v maju namerili že bistveno nižjo temperaturo zraka. Na žalost imamo le za nekaj postaj na voljo več kot 50 let dolg niz primerljivih podatkov. Na mnogih drugih (npr. Ljubljana, Novo mesto ipd.) je zaradi spremembe širše okolice ali selitve merilnega mesta težko primerjati starejše meritve s tistimi v zadnjih letih – še posebej to velja za vsaj deloma jasne in mirne noči. V številnih krajih je bilo po 2. svetovni vojni sredi pomladi zlasti mrzlo maja 1953 in 1957; 11. maja 1953 je bilo v Mariboru $-5,0\text{ °C}$ in v Celju $-3,6\text{ °C}$; 8. maja 1957 pa v Ljubljani $-2,6\text{ °C}$, v Novem mestu $-4,7\text{ °C}$ in v Novi vasi na Blokah celo $-13,6\text{ °C}$.

Preglednica 1. Najnižja temperatura zraka (°C) v noči s 25. na 26. april 2016 na izbranih opazovalnih meteoroloških postajah. Za primerjavo sta dodana rekorda zadnje tretjine aprila in maja, ki sta bila izmerjena v obdobju primerljivih meritev (zadnji stolpec). Zvezdica označuje vrednost, ki je bila izmerjena na samodejni meteorološki postaji.

merilna postaja	26. april 2016	rekord zadnje tretjine aprila	datum	rekord maja	datum	obdobje meritev
Šmartno pri Slovenj Gradcu	– 4,8	– 6,4	26. 4. 1960	– 4,3	1. 5. 1976	1958– 2016
Babno Polje	*– 4,0	– 8,9	26. 4. 1960	– 12,0	8. 5. 1957	1956– 1991, 2004– 2016
Rateče	– 3,9	– 11,2	29. 4. 1985	– 10,7	4. 5. 1979	1961– 2016
Kočevje	– 3,2	– 4,7	24. 4. 1997	– 1,6	5. 5. 2011	1994– 2016
Celje	– 3,0	– 4,5	24. 4. 1982	– 1,9	6. 5. 1981	1977– 2016
Murska Sobota	– 2,9	– 4,6	24. 4. 1982	– 4,2	12. 5. 1978	1956– 2016
Dobliče	– 2,5	– 3,8	22. 4. 1991	– 1,0	5. 5. 2011	1988– 2016
Letališče ER Maribor	– 2,0	– 4,1	25. 4. 1988	– 2,6	6. 5. 1979	1977– 2016
Novo mesto	– 0,8	– 3,1	30. 4. 1976	– 2,8	1. 5. 1976	1973– 2016
Postojna	– 0,1	– 6,1	28. 4. 1982	– 5,6	8. in 9. 5. 1957	1956– 2016
Sevno (nad Litijo)	*1,6	– 3,1	25. 4. 1988	– 1,0	6. 5. 1979	1962– 2016
Ljubljana Bežigrad	2,5	– 0,6	22. 4. 2005	2,9	10. 5. 2005	1995– 2016

Sneg

Ob prehodu hladne fronte se je 28. aprila čez dan meja sneženja večinoma spustila do nižin in ponekod je nekaj ur zmerno do močno snežilo; večinoma je zapadlo nekaj centimetrov snega, ponekod pa tudi nad 20 cm (preglednica 2). Sneg konec aprila ali v maju pred desetletji ni bil izjemen pojav, v zadnjih 25 letih pa je zapadel le še konec aprila 1997 (slika 16). Sprememba pogostosti sneženja po 20. aprilu ni očitna le v nižinah, temveč tudi v alpskih dolinah (denimo v Ratečah).

Slika 16. Pojav snežne odeje v zadnji tretjini aprila (vijolično) in maja (modro) po letih na nekaterih meteoroloških postajah, v obdobju 1950–2016. Do leta 1988 je sneg po nižinah nastopil vsakih nekaj let, od leta 1989 pa je zapadel le leta 1997 in letos.

Preglednica 2. Višina snežne odeje (cm) 28. aprila 2016 ob 8. uri zjutraj na izbranih meteoroloških postajah. Za primerjavo sta podana rekorda druge polovice aprila in maja. Dolžina merilnega niza je večinoma nad 50 let (izjema so Lisca, Litija in Letališče Maribor). Z zvezdico so označeni izmerki samodejnih meteoroloških postaj v merilni mreži BOBER, ostale prikazane vrednosti v preglednici pa predstavljajo ročne meritve.

merilna postaja	28. april 2016	rekord 2. pol. aprila	datum	majski rekord	datum
Topol pri Medvodah	35	40	16. 4. 1978	35	6. 5. 1957
Jezerško	*33	62	16. 4. 1978	40	4. 5. 1979
Planina pod Golico	*33	70	16. 4. 1951	43	5. 5. 1979
Radegunda (nad Mozirjem)	*29	36	21. 4. 1980	30	3. 5. 1985
Lisca	25	35	29. 4. 1985	30	3. 5. 1985
Nova vas (na Blokah)	*24	40	21. 4. 1980	52	7. 5. 1957
Logatec	*20	40	18. 4. 1991	31	7. 5. 1957
Rateče	20	95	16. 4. 1951	40	4. 5. 1979
Vojsko (nad Idrijo)	19	92	16. 4. 1970	65	5. 5. 1981
Lesce / Radovljica	19	21	18. 4. 1991	12	3. 5. 1985
Babno Polje	*14	41	21. 4. 1980	42	7. 5. 1957
Gornji Grad	*13	16	29. 4. 1976	13	6. 5. 1957
Kamniška Bistrica	*13	19	22. 4. 1965	11	3. 5. 1985
Šmartno pri Slovenj Gradcu	13	20	24. 4. 1988	13	6. 5. 1957
Letališče JP Ljubljana / Voglje	10	25	18. 4. 1991	14	6. 5. 1957
Ljubljana Bežigrad	9	13	24. 4. 1988	13	6. 5. 1957

merilna postaja	28. april 2016	rekord 2. pol. aprila	datum	majski rekord	datum
Kočevje	9	33	19. 4. 1991	41	7. 5. 1957
Postojna	5	30	18. 4. 1991	12	7. 5. 1957
Jeruzalem	*4	24	24. 4. 1988	4	6. 5. 1957
Celje	4	11	24. 4. 1988	13	6. 5. 1957
Novo mesto	4	21	21. 4. 1980	19	6. 5. 1957
Litija	*3	14	22. 4. 1965	10	3. 5. 1985
Letališče ER Maribor	1	29	24. 4. 1988	–	–

Pripravil: Urad za meteorologijo